

MOTION OF THANKS TO THE GOVERNOR'S ADDRESS

SRI M. C. BASAPPA (Chamarajanagar).—Mr. Speaker Sir, I beg to move.

“That we the members of the Karnataka Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the address delivered to the members of the legislature on the 28th January, 1982”.

SRI V. V. PATTAR (Jamkhandi).—Sir, I second the Motion brought by Sri M. C. Basappa to thank the Governor.

The question was proposed.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ವರ್ಷದ ಅಭಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಣದ ತದನಂತರ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಧುರೀಣರು ಕೂಡ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು hollow promise ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅವರು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವರ್ಷ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವರ್ಷದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ರಿಮಾರ್ಕ್ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಈ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವರ್ಷವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ನಾವು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮ್ಯಕ್ ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನು ಅಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ Tenancy ಕಾನೂನು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈವರೆವಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಸಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಘೋಷಣೆಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೮ ಲಕ್ಷ ೧೭ ಸಾವಿರ ಗೇಣಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ೧೯೮೧ ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೫ ರ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೮ ಲಕ್ಷ ೨ ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ೧೦೦ ವಿಶೇಷ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡ

ಲಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ವರ್ಷದ ನವೆಂಬರ್ ೧೯ರಂತೆ ವೇಳೆಗೆ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬಹುಶಃ ೧೯೮೨ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ೭೯ ಸಾವಿರ ಗೇಣಿದಾರರ ಪರಿವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ೩ ಲಕ್ಷ ೭೨ ಸಾವಿರ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಹೊಸ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಂದರೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಗಾಜ್ಜದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಲಾನಯನಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಾ ಬೇಸಿನ್ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಈ ಎರಡು ನದಿಗಳು ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖವಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಾರೀ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಾನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜಮೀನಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಕಾವೇರಿನದಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ ಕಬಿನಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಉಪಯೋಗ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿತೋ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ೧೯೭೯-೮೦ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಟೆನ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ೧೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಟೆನ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ೧೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೦-೮೨ ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದ ರೂಪ ಸಹ ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೧೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೭೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೨ ಸಾವಿರದ ೩೯೬ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೫೩ ಸಾವಿರದ ೯೩೬ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೮೧ ಸಾವಿರದ ೩೯೮ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಾಧನೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನರೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೮-೭೯ ರಲ್ಲಿ ೬೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ

ಖರ್ಚಾದಂಥ ಹಣ ಉಳಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೬೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚಾದದ್ದು ಉಳಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೬೧ ಕೋಟಿ ೨೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿತ್ತು, ೬೧ ಕೋಟಿ ೭೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೭೯ ಕೋಟಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ, ಈ ವರ್ಷದ ಆಚ್ಛರಿಗೆ ಈ ಹಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆ ಮೂಡಿದೆ. ಕಾಳಿ ನದಿಯ ಒಂದು ಎರಡು, ಮೂರು ಘಟಕಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿವೆ. ರಿವರ್ಸ್ ರನ್‌ವೇ ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಈ ಮೂರು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಅಂದರೆ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೫೩೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೭೪೯ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೮೧೧ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೧೩ ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ೧೧,೯೯೯ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೨೦ ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. 'ಭಾಗ್ಯಜೋತಿ' ಯೋಜನೆ ಇದು ಬಹುಶಃ ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ. ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಂದು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಲನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೧೫,೯೦೦ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೨೦,೦೦೦ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦,೦೦೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿದೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೆಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಳೆ ಯಾಯಿತು, ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋದುವು. ತೆಮೆಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಲ್ಲೀಕಿನ ಗೋಪಿನಾಥಂ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಒಡೆದು ೯೦-೪೨ ಜನ ಅಸು ನಿಗಿದರು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಪಡೆದಿದೆ. ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ನೆರೆ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲು ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಋತುಮಾನವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ ಯೆಂದರೆ, ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೫೭ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೬೭ ಲಕ್ಷ ೪೮೦ ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ. ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೯೮ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆದವು. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೧೨೭ ಲಕ್ಷ ೪೮೦ ಟನ್ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೆರವಿನಿಂದ ೩-೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಆಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್-೨ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರ ಮಾಡಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವಲೋಕನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ದರ್ಜೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ೩೧-೧೨-೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ೨೮೮ ಘಟಕಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ೩೧-೧೨-೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ೩೨೯ ಘಟಕಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು those who have registered with the

Department. ೩೦-೧೨-೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ೨೩,೭೯೦ ಘಟಕಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ೩೧-೧೨-೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ೨೮,೯೫೬ ಘಟಕಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ೫೦೦೦ ಘಟಕಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳ ೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ೨೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ೨೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತ್ತು ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ೨೬೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ೩,೫೮ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಗಿ ದೆಯೆಂದರೆ ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೨೮ ಘಟಕಗಳು ೧೪.೯೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇನ್ನು ೨೫ ಘಟಕಗಳು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿವೆ, ಆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ೬.೮೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ. ತಮಗಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೆರವಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಯಿತು. ೧೯೮೫ ರಲ್ಲಿ ೫೫ ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ೨೫೦೦ ಟನ್‌ನಿಂದ ೪೫೦೦ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಎಂಬ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ, ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಶಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಇನ್ನೂ ೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಹರಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷದ ೧೦ ಸಾವಿರ ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿವೆ, ೩೦ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಗ್ಗಗಳಿವೆ. ಈ ಪೈಕಿ ೨೦ ಸಾವಿರ ಕೈಮಗ್ಗಗಳು; ೨೫ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಗ್ಗಗಳು ರೇಷ್ಮೆ ದಾರದಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದರ ಕಸುಬನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಊಟ ನೋಣಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೀವರ್ಸ್‌ಗೆ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದರೂ ತತ್‌ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೨೫೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಹೊರಗಡೆ ದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜೈನಾ ದೇಶದಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಅವರ ನೀತಿ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ೨೦೦ ರೂ.ಗಳ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು? ಕಾರಣವೆಷ್ಟು, ಅವರ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಿಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸಹ ಜೈನಾ ದೇಶ ದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್‌ದಿ ಲಾಂಗ್ ರನ್ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗೆ ಧಕ್ಕೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಟಾರ್ಟ್ ಟರ್ನ್ ಮೆಜರ್ ಆಗಿಯಾದರೆ ಆಗಬಹುದೆನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನೀತಿ ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಪರ್ಮನಂಟ್ ಆಗಿ ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನೀತಿ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊಸಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಮತ್ತು

ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸ್ವತ್ತನ್ನಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರು ಮೊದಲನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ೨,೯೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಲೀಟರ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಇವತ್ತು ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ತಲಾ ೮೫ ಲೀಟರ್ ಆದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಲೆವೆಲ್‌ನ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಂತೆ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ತಲಾ ೨೦೦ ಲೀಟರ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾವೇರಿ ೨ನೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೫೫.೦೭ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಎಸ್.ಎಸ್.ಬಿ. ಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೬೬೧ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೯೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೧,೪೦೯ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೨೦-೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇನ್ನು ೧ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನತೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೧೩೦ ಲೀಟರ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲದೇನೇ ಕಾವೇರಿ ೩ನೇ ಯೋಜನೆ, ಅರ್ಕಾಪತಿ ೪ನೇ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಂಚನ ಬೆಲೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸೇರಿ ೨೫೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ೩೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ೭ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಒಳಗೇ ಪೂರೈಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನತೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆಯಾಯಿತು. ಒಟ್ಟು ೩ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ. ೨ ನೆಯದಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ, ೩ ನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ.

ಈಗ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸುಪರೇಜ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಫಾರಂ ಆದಲಾಗಾಯ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ೧೦೫ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ೧೩ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯವರು ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಉಳಿದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ೬೬ ನೀರಾವರಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದೆ ಮತ್ತು ೯೦ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿರುವ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು ೩೭ ಕೋಟಿ ೧೯ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಅಂಡ್ ಸುಪರೇಜ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರದ ೫೫೦ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇದ್ದಾವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರದ ೧೪೯ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದೇ ಪರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೨ ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ಒಳಗೆ ೩೨ ಸಾವಿರದ ೬೮ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲದೇನೇ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೬,೫೦೮ ಕೈ ಮಂಜೂರಾತಿ ಮಾಡಿದರೆ ೭೫,೭೦೧ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ, ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೫,೫೦೫ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿದ್ದರೆ ೫,೫೦೫ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೨-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೮,೨೭೪ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೭,೬೧೪ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ

ಈ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ೭೬೬ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೬ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೧೩, ಸಾವಿರದ ೪೩೬ ರೂ. ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಆರು ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ೫ ಸಾವಿರದ ೭೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಂದಾಜನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ೬ ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೨೬ ಸಾವಿರದ ೮೭೧ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇದ್ದಾವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಈ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆಂದು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರಸ್ತೆಯುಳ್ಳಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭,೪೪೮ ಇನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹವೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲದೇನೇ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಸಾವಿರದ ೯೩೨ ಇನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧,೪೫೧ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಬರೀ ಎತ್ತು ಬಂಡಿಗಳು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ರಸ್ತೆಯುಳ್ಳಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨ ಸಾವಿರದ ೪೫.

3-30 ಪಿ.ಎಂ.

ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ೩ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ತಂದಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೯೪೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಎಂಬ ಸಂಶಯಗೊಂಡು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಐ.ಸಿ.ಆರ್.ಸಿ. ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ೩ ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ೪೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೫೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಹಳೆ ರಸ್ತೆಯ ನವೀಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೭೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ೬೨೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ೬೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೮೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ೩ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ೧೯೭೯ರಿಂದ ೧೯೮೦ರ ವರೆಗೆ ೩೨ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಹುಡ್ಕೋದಿಂದ ೧೪ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ೧೧೫೭೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ೧೯೮೧ನೇ ಜನವರಿಯಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ೨೫ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು ೧೯.೪೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು ೧೨೪೦೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ೪.೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ೨೫೨೧ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಗೃಹಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಗಿರಿಸಿದರೆ ೧೯೭೩ರಿಂದ ೧೯೭೯ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ೫೮ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ೧೯೮೦ರಿಂದ ೧೯೮೧ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ೧೮ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಒಟ್ಟು

೨ ಲಕ್ಷದ ೭೬ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ನಿವೇಶನದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೧ ಲಕ್ಷದ ೩೮ ಸಾವಿರ ಜನರು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಪಡೆ ಯಲು ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಪೈಕಿ ೧೯೮೦ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ವೇಳೆಗೆ ೯ ಲಕ್ಷದ ೪೫ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡ ಉಳಿತಾಯ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೬೨೬೯ ಮಂದಿ ಜೇತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡ ಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯದ ಅನ್ವಯ ೨೨೭೯೦ ಜನರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೂಪಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಸಾಲದ ಹರಿದುಹೋದ. ತಾತ, ಅಜ್ಜಿ, ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ೩-೪ ವಂಶಗಳಾದರೂ ತೀರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಮರಿ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಳೆದು ಅದು ದ್ವಿಗುಣ, ತ್ರಿಗುಣಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಯನ್ನು ೧೯೮೦ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ೨೯ ಸಾವಿರ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ೬ ಕೋಟಿ ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರ ಗಿರಿಜನರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಹರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೭೨೬ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ, ೫೭ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೭ ಉದ್ಯಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೭ ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳಲ್ಲೂ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಹರಿಜನ ನಿಗಮ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ೪೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ೨೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೧೫೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸದಾಗಿ ೨೦೯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ೮೬ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ೨ ಸಾವಿರ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾವುದಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ೪೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ೪೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಏರ್ಪಾಡು ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ೯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೪-೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮನಗಂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ೨ ಸಾವಿರ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ, ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೇನು ಮಾಡು ತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏನು ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹಾಗೂ

ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೩ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೩-೪ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರವ್ವಾ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಸರಿಯಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸಂಪು ಹೂಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದಿವಸದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಕೂಡ ಹೋದ ತಿಂಗಳು ೭ನೇ ತಾರೀಖು ಮಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಮಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಸಂಪು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನೌಕರರೂ ಕೂಡ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೊರಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಗೈದವರ ಕೆಲಸ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಆ ದೇವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಮನುಷ್ಯ. ಅದನ್ನು ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೇ ದೇವರು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೌಕರರಲ್ಲೂ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಂಗಡ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅದರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿ.ಎ. ಏರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿ ಮೂರು ಸಾರಿ ಡಿ.ಎ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಡಿ.ಎ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಅವರು ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಡಿ.ಎ. ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹಳ್ಳಿಗಾದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಡಿ.ಎ. ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್, ಡಿ.ಎ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಆರ್ಗನೈಸ್ಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್-ಆರ್ಗನೈಸ್ಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಯಾರು ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಕೊಡುವವರು ? ಯಾರು ಡಿ.ಎ. ಕೊಡುವವರು ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ನೌಕರರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಾದರೂ ಸಂಪು ಹೂಡಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅದರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೂರಿಸಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಅಸಂಘಟಿತ

ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವವರನ್ನು ಯಾವ ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ ಯಾವ ಇಂಡಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಯಾವ ಡಿ.ಎ. ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸಂಘಟಿತ ವರ್ಗದವರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿ ಬಂದಿದೆ ಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ವರ್ಗಾವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಾನಂತೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ವರ್ಗಾವರ್ಗ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬಿಗಿಯಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು unfulfilled promises ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಜಂಟಿ ಸಭೆಯನ್ನು ದೇಶೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪಂದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸಪ್ಪ ನವರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ದುರೀಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಟೀಕಿಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ “It is old wine in an old bottle” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದವಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸದೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಅಡ್ಡಬಹುದು ಎಂಬ ಶಂಕೆ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲ, ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫೫೦ ಕೊಲೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಚಳುವಳಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗಡೀ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಂತರಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಖಿಲಸ್ವಾನ್ ಚಳುವಳಿ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ, ನಾಗಾಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಬಹಳ ಕರೆಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿದ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರೈತ ಚಳುವಳಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳುವಳಿ, ತೆರಿಗೆಯ ಬೆಳೆಗಾರರ ಚಳುವಳಿ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ

ಶಾಂತಿ ಸಂವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂತಹ ಭಾರತ ಬಂಧು ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಸಮರ್ಪಕವಾದುದು, ಈ ಬಂದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಹಲವಾರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬಹುಶಃ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಟೀಕಿಸಬಹುದು. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ತಾಂಡವ ವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೇನೂ ಬಾಧಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗತರದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಧಕ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಉತ್ಪಾದನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷವರ್ಷವೇ, ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಏರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಒಂದು ಅಂಕ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ the annual increase in the wholesale index of price was 16% ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ. ಇದು ಈ ತಿಂಗಳು ಶೇಕಡಾ ೫.೩ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರೂ ಸಹಾ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಲೆ ತಗ್ಗಿ ಸುವ ಕಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿದಿದ್ದರೂ, ರೀಟೇಲಿ ಇಂಡೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಸಹಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕ ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕಠಿಣವು ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ತಂದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹಾ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾದ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್, ಕಾಳ ಸಂತೆಕೋದರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಬೆಲೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾರಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ೫೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ರೂಪಾಯಿಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ೨೧ ಪೈಸೆಗಳು. ಇದು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಶತ್ವ ತಯಾರು ಆಗುತ್ತದೆ. ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ವಿಫಲವಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಏರುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಬಹಳ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ನಾವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು

ನಾವು ಹೇಗೆ ಶೇಖರಿಸುವುದು ? ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಕೊಡಲಾರದಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಬೆಟರ್ ವೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಸೂಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಸೂಟ್ ಮಾಡಿದೆ, ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಹಾರ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹಾ ಇವತ್ತು ರೈತರು ಇನ್ನೂ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸೂಟ್ ಬಿಡಿರಿ, ಕರಗಳನ್ನು ಸೂಟ್ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೂಟ್ ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾಳೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. "Ours is an agro-based economy" ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ರೈತರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರಬೇಕು. ದಿನೇ ದಿನೇ ರೈತರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಕರಗಳಿಗೆ ಸೂಟ್ ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನ ರೋಪಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ಬೆಟರ್‌ವೆಂಟ್ ಲೆವಿಯನ್ನು ಸೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ಸೂಟ್ ಬಿಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮಾರು ೭೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಟರ್‌ವೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಸೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಸೂಟ್ ಎಂದು ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ "ಸೂಟ್" ಎಂದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಆ ಪದದ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ಸೂಟ್ ಎಂದರೆ "ಮನ್ನಾ ಎಂದು" ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜಮೀನು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ನಾಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಕಿಮ್ವತ್ತು ೫೦೦-೧೦೦೦ ಇತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆ ಬಂದನಂತರ ಒಂದು ಎಕರೆ ಕಿಮ್ವತ್ತು ಒಮ್ಮೆಲೇ ೨೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರ ಕಡೆಯಿಂದ ೨೦ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ, ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರೈತರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಮಂದಿ ರೈತರು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇದ.—ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೇಡ ? ಈಗ ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಫೀರ್ದನ್.—ಅದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅಪರ ಕಡೆ ರೈತರು ಕೊಂಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆಂತೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಡೀ ಸದನವೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಉಪಕಾರ ವನ್ನು ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೇ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರೈತ ಇಲ್ಲ. ೨೫-೩೫ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ರೈತ ಇವತ್ತು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜು ಗುಮಾಸ್ತ, ವಾದ ಮಾಡದೇ ಬರದಂತೆ ಲಾಯರ್ ಇವತ್ತು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ

ಓಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸೈಕಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ.

ಭೇರ್ಮನ್.—ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದೆ, ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಜಣಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಭೇರ್ಮನ್.—ನಿಮ್ಮದು ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—೪೦ ಎಕರೆ ಇದೆ, ಈ ಮೂಲದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉರವಲು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಸೌರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ, ಇದು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೆಲಸ. ಇವತ್ತು ಸೀಮೆಮೆಂಟ್‌ಯನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊಯ್ಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇವತ್ತು ಸೌದೆ, ಬೆಲೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ ೬೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಮಗ್ಗದ ನೇಕಾರರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೩೨,೦೦೦ ಕೈಮಗ್ಗ ನೇಕಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸೀರೆ ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಜನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಜನ ದುಡಿದರೂ ೧೨-೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಂಬೆ ಟೆಕ್ನೊಲೊಜಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಡರ್ ತಂದಿತು. ಹರಳಿಯಿಂದ ನೂಲು ತೆಗೆದದ್ದು, ಕೈಮಗ್ಗ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪರಮಲೂಮ್ ಮಾಲೀಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈ ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಲಂಚ ರುಪುವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮೆನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆಕ್ಟ್, ಬಾಂಬೆ ಟೆಕ್ನೊಲೊಜಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಕ್ಟ್ ಇವು ಒಂದು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೦,೦೦೦ ಕೈಮಗ್ಗ ಗಳೆಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಜನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ನೇಕಾರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಸಾಲರ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR (Chickpet).—Mr. Chairman I have had the benefit of hearing Sri M.C. Basappa and Sri V.V. Pattar for their laboured argumentation in support of the motion of thanks and while so doing I felt unhappy for the position to which Sri Basappa reduced himself, in persuading himself to move the motion of thanks. A feeling ran in me that he was the prisoner of his own conscience, if not anyone else's. To say the least, his arguments were least

convincing. It is my endeavour to place before this House the performance of this Government during the last one year and if I may say so its performance during the preceding year also.

Sir, when this Government assumed office in January 1980, it was stated that this was a Government of youngmen and they have been saddled with the responsibility of carrying on with the administration of the State and the impression that was sought to be created was that they would be better than the previous Government. I believed that to be so at that point of time but during the last two years the great expectation that was roused by the spokesmen of the Government particularly the Minister has been completely belied.

Sir, the first part of Sri Gundu Rao's Government was spent in receiving felicitations and attending to receptions. A little later much of the time of the Chief Minister and his Government was taken in hurling abuses on the Press and Pressmen and allowing a seize to be laid on the Press. Thereafter the administration of Sri Gundu Rao is marked by calamities like floods and draughts, tragedies like Circus Tragedy, Hooch Tragedy and the latest one in the list is the Gopinatham Tragedy. It is further marked by increasing atrocities on Harijans, women, workers, harassment to all sections of the people particularly the farmers and other weaker sections of the people and on the top of it never in the history of Karnataka were there highway robberies and dacoities. Several innocent people were put to untold miseries. The administration has therefore in my submission miserably failed to fulfil the promises it made to the people when it assumed office. To put it mildly it has been a Government of non-performance. Therefore, the Governor's Address, as I read through it more than once, makes a dull, dreary hopeless reading. Governor's address is an exercise in tautology. It conceals more than it reveals. It conceals the maladministration of the Government; whatever it reveals it does not take us far.

Sir, I said that the Governor's address is an exercise in tautology. I will just give two examples. The Governor's address in 1981 contained a reference to drinking water to villages. It said.

"My Government have declared their intention to provide source of drinking water to all the villages in the State by the first of November 1981."

Then in the Governor's address in 1982,

"The progress on rural water supply has been remarkable. We were able to sanction Piped Water Supply Schemes and Borewells on a massive scale under both Central and State sectors in 1981-82."

Please note the following sentence.

“It would be possible for the State to ensure that within the Sixth Five Year Plan every single independent habitation including independent hamlets or newly formed janatha housing colonies of main villages will have been covered with safe, assured and easily accessible water supply.”

That is to say, it has not been able to fulfil the promise it made in 1981. Now the fulfilment of supplying water to all the villages is projected to be completed at the termination of this sixth five year plan. There was no need for this Government to make a tall claim, a claim which could not have been physically possible to be achieved and then try to wriggle out of the situation and give a specious explanation that the task could be completed with the completion of the sixth five year plan.

Then Sir, there is another tall claim on Schools. Schools in all the villages in 1981. This is in page 20 of the last year's Governor's address.

“My Government intend to provide schools in all the villages by November 1981.”

In the Governor's address of 1982,

“Steps have been taken to strengthen preprimary education. Accordingly, 100 new pre-primary schools have been opened during the year. Primary schools have been sanctioned to all schoolless villages (with a population of over 300). A massive programme of classroom construction has also been taken up. About 2000 class-rooms will be constructed at a cost of over Rs. 2 crores. With the completion of this programme, there will be at least single class-room in all the villages with primary schools.

To the last sentence I wanted to draw your specific reference. The tall claim made in 1981 has not been fulfilled.

Then, Sir at the time of the farmers' agitation, when the agitation was at its peak and when a universal demand throughout the length and breadth of the State and also on the floor of the House was made, the Government was sensible in coming forward with certain concessions to the farmers and a very big campaign was built up announcing that Rs. 86 crores worth of concessions were given to the farmers. I said last time about this and I reiterate my comment. Sir, all these concessions are bogus in character. The real problems of the farmers have not been complied with and they have not been attended to. The basic problems that the farmers and their leaders put before the people, more particularly before this

Government, have not been considered and their problems have not been solved. What has been sought to be done is only touching the fringe of the problem. I only make two references to the non-performing nature of the demands of the farmers and one is betterment levy. I am told and my information is that the betterment levy which is sought to be abolished under the concessions announced to farmers, is sought to be re-introduced. And, then about the waiver of loans. It was announced that the loans of the farmers would be waived. But, what has now been done there and what has been reported in the press, is an indication as to the manner in which the poor farmers are being treated by the Government officials in their drive for collection of arrears. Household utensils, small quantity of grains kept for their personal consumption, agricultural implements of the artisans, have all been seized mercilessly. Is it what we promised to the people? Is it proper for you to go in for false collections and harass the rural people? I should like to ask it.

Then, Sir, about slum clearance. Tall promises were made that slum clearance would be carried on, on a massive scale. The Slum Clearance Act was amended to give further teeth to the Act and to help the Slum Clearance Board to put down the ever-growing menace of slums in Bangalore City and other urban areas. Sir, the constitution of the Slum Clearance Board was done only a few months ago. Nearly for a year and half the Slum Clearance Board was not reconstituted. It was only recently that the Board has been reconstituted. The claim of the Government on behalf of the Slum Clearance Board is that they are having plans to improve on to effect environmental facilities to these slums and to have plans and other schemes ultimately, to clear all these slums. What has happened actually? Slums are growing, at any rate speaking from my knowledge of Bangalore City, the slums are growing. No effort has been made to stop the growth of slums in Bangalore City, not to speak of the improvement of the existing slums. There are four kinds of slums in Bangalore City (1) slums on private lands, (2) slums on corporation lands, (3) slums on Government lands and (4) slums on B.D.A. lands. It is non controversial that the slums continue to grow. 200 people, I am told, according to Police sources, are regularly coming to Bangalore almost everyday. I have not come across with an instance, because I am closely connected with the Corporation, because most of the work in my constituency is the work which can be done within the limits of the corporation authorities. I can tell you Mr. Chairman that no slums have been cleared nor the new slums coming up have been prevented from coming up. What the performance? What is the promise you made in this behalf? Very shortly, before long Bangalore city would be a city of slums. Those

slums appear to be endemic. Abolition of slums are only to create more slums. With the onset of each general election there will be 200 additions of slums to Bangalore. Nothing tangible has been done. The performance of the Government in this behalf has been miserable, deplorably miserable.

Then, Sir my friend Sri Basappa was talking about the progress made by the State Government undertakings. I have had occasions to speak about it last year also during the discussion on the budget. There are about 63 State Government undertakings in Karnataka. So far as the figures of capital investment in 47 of these Government undertakings are concerned, it is of the order of Rs. 113 crores. Now, what is the return from these companies on the investment made? Except four or five companies which have been able to make meaningful profits, that too not because of the inherent merit in the financing of these companies, but because of some other fictitious circumstances like the rise in prices of the commodities which were produced there, most of the companies are still in the red. The effort of the Government to streamline the administration, to monitor the performance of these companies with the help of Bureau of Public Enterprises has also not borne fruit. The Bureau of Public Enterprises has been set up. But, during the last year and a half it has not made meaningful effort to see that the administration and the working of these State Government Undertakings were geared up and see that they earn profit. It has not been done. Largely, the Government has failed in this behalf also. Sir, when these Government undertakings were created it was hoped that the investment made in these State Government undertakings would eventually bring-forward some profits and these profits could be ploughed back to the general revenues of the State. It has not been done. All these companies, I am sorry, have proved to be white elephants. They have become convenient places for rehabilitation of discarded politicians in most of the cases.

4-30 P.M.

This is how these companies have been used as a political weapon and as a political rehabilitation centre for certain purpose.

About Rural Electrification, my friend Sri Basappa did not see beyond his nose when he referred to the progress made in the rural electrification. The Governor in his address of 1981 stated that efforts would be intensified and extended in a phased manner for rural electrification in Karnataka. In the present address of 1982 there is no mention about rural electrification at all. Perhaps, the Government did not think it worthwhile to mention this subject because no progress has been made during this year under review. As

per Karnataka Electricity Board the number of pumpsets energised as on 31-3-1981 is 3,08,763. The percentage of villages covered under rural electrification as on 31-3-1981 is only 62.6%. I should like to remind you and the hon'ble members of this House that Karnataka is a pioneer State in the production of hydel power in the year 1982. Perhaps it is the first in South-East Asia. But what is the position today? Our younger brothers, like Andhra Pradesh, Tamilnadu and Kerala who came into this field very late have been able to make tremendous strides in the rural electrification programme in those states. I have had an occasion to visit and speak to the members of the Tamilnadu Electricity Board and members of the Kerala Electricity Board. I have official information that was handed over to me. In Kerala there is cent per cent rural electrification; cent percent I.P. sets have been energised. Tamilnadu is the only State which can take credit for having electrified all the Harijan Colonies by March 1979 itself. What our State is doing? What is the progress you have made in electrifying the areas inhabited by Harijans, weaker sections, and depressed and oppressed sections of the society? It appears as though the Government has been sleeping. The Chairman of the Central Rural Electrification Corporation was here only recently. He has castigated the performance of the State Electricity Board in the matter of supplying pumpsets under rural electrification programme. This is the progress this Government has been able to make for the last two years.

There has been persistent demand over a period of years for the starting of Vijayanagar Steel Plant. But it has not become a reality. Last year, my friend Mr. Naidu went out of his way to thank the Central Government and particularly the former Finance Minister for sanctioning certain sums of money which turned out to be false. It has been there for more than ten years. No mention has been made about this in the present address. There is no mention of the progress made in the matter of conversion of metre-gauge into broad-gauge between Bangalore-Guntakal and Bangalore-Mysore though they were taken up long time ago. I am only mentioning few instances of this type.

About Sericulture, large areas are being brought under sericulture. More raw silk is being produced. The only handicap during the last one year or so is the menace of 'Uzi Fly.' There are about 20,000 weavers in the State and over 3 lakhs people are engaged in sericulture. Karnataka is producing 80% of the total production of silk in the country. The total production in the state is of the order of 3,000 tonnes. 80% of this is being exported. But we have not been able to make use of larger and larger quantities of silk that is produced in the state by utilising the raw silk within the state

itself which will generate more and more employment to a larger and larger sections of the people. The only promises we have been able to keep up during the last two years have been that we are thinking of plans and thinking of schemes, but nothing tangible has been done to help these weavers particularly. I am making a particular reference having the responsibility and the honour of representing Chickpet Constituency where a large number of twistors and weavers happen to reside. I have been making almost endless effort to draw the attention of the Government to come to the help of handloom and power-loom silk weavers. The Government so far has not been able to come to their rescue. It has failed in its duty to help. During the last one or two years the prices of raw silk have gone up sky-rocketting. From Rs. 250.00 a Kg, the ruling prices of raw silk today are not less than Rs. 700.00 a Kg. It varies between Rs. 600 to Rs. 750. The representation and demonstrations of the weavers community to the Government and others have not borne fruit. Most of the silk weavers and handloom weavers are under most miserable conditions.

Sir, there are about six thousand twistors in my constituency alone. If the weaver can take silk the twister will have the job. When the weaver himself is not in a position to make use of the raw silk, the twister doesn't get any employment at all. The twistors are not organised. Their conditions are not regularised. They are the most hard hit section of the weavers community. Nothing has been done so far to help them. Sri Veerappa Moily, who replied to the debate on this question on previous occasions, made promises that the matter would be attended to and he would look into it. The only help that has been done is, the Government has imported 250 tonnes of silk as a stop-gap arrangement. I entirely agree with Sri M.C. Basappa that it must be only as a stop-gap arrangement and it is not going to be a permanent solution to this problem. The permanent solution to this, my submission is that, whatever may be the price of raw silk, the Government must regulate the prices of raw silk. The Silk Marketing Board and the Silk Exchange have particularly failed in fulfilling their obligations towards both the growers and the weavers.

The Silk Marketing Board, which was supposed to safeguard the interest of the growers and also the weavers, has also failed in this. Sri Basappa has made this point last time also. I agree with him. The Silk Marketing Board has not been able to fix floor price and ceiling price of silk. Crocodiles and other reptiles have entered the silk trade with the blessings of the Government and officers, and in the process the poor weaver is being fleeced and starved. What are you doing further? Do you want two years to come to their rescue and

help? Silk industry is one of the oldest industries in this country from the days of Aurangazeb. You are destroying this industry and the weaving community. Therefore, please see that such things do not occur and please don't allow this talented skilled sections of the weavers of our State to suffer.

Then, Sir, about the firewood. At no time in my memory the price of firewood or fuel has gone so high as they are today; not only they are high but they are not available in Bangalore City. Not only the people of Bangalore City, but the people of Shimoga, people of Hassan who are in the periphery of forests and who are in the midst of the forests have complained that it is impossible for them to pay such a high price for fuel. What have you done? Sir, fuel is one of the most important essential Commodities required to cook food. The Governor made a reference in his 1981 Address and said about the high price throughout the State of fuel. No mention about it is made in the present Address. What is your record of performance. If you cannot supply fuel at a reasonable price, what else can you do? Do you expect the people to cook food without fuel? Kerosene is a scarce commodity. I will come to it a little later.

ಜೇರ್‌ಮನ್.—ಅವರನ್ನು ದೂರ ಕೇಳಬೇಡಿ ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Then, Sir, about Forest and Afforestation. The Governor referred in his 1981 Address about the Forest in our State. It is at page 14. It reads like this :

My Government are fully conscious of the urgent need to meet the increased demand for firewood during the coming years. It has been decided to bring the item "rural energy needs".....It is proposed to intensify the on-farm activities and extension of forestry under the social forestry sector. Massive plantations will be taken up in the vacant areas of tanks, foreshore areas and revenue waste lands. A project costing Rs. 60 crores has been prepared and ponsored for seeking world bank assistance.

Now, in the present Address it is again repeated. The same words are again said in the Governor's Address. One funny aspect of two addresses, the comparision of which I have made is, that sentences are copied from 1981 Address into 1982 Address not even with grammatical portion.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—That is your research.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—It is not my research. Even a blind man would say what it is. It doesn't require any scholarship and research. If a person makes an attempt to go into it will give you the idea of what you have done because it is so visible.

ಚೇರಾಮನ್.—ರೀಟಿನೇ ಇಸವಿ ಎಂದಾದರೂ ಇದೆ ಅಲ್ಲ;

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ಅಷ್ಟು ಇದೆ. ಅವರ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ "ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ" ಕಾಲ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

I just quote from 1982 Address. It says "Apart from the increased tempo of afforestation undertaken by the Forest Department, a vigorous attempt in the direction of social forestry has been made."

What is the progress? It is only a verbal assertion. There have been complaints all over the State that forestry is being depredated, denuded; disafforestation has been taking place on a wider scale, never before heard of in the history of Karnataka and all these things are happening under the very nose of the Government and more particularly of the Forest Department and some of the hon'ble members involved in the depredation are honourable personalities and persons belonging to the ruling party. I am mentioning only two instances. My friend Sri Nanaiah raised a plea about the manner in which a Parliament Member of the ruling party was involved in a litigation from Munsiff Court to High Court and inspite of the repeated assurances given by the Hon'ble Minister Sri Madegowda, who is incharge of Forest Portfolio that all efforts would be made to see that the forest will not be allowed to be cut. But what efforts the Government made, I would like to know. Ultimately because of the lethargy on the part of the Government the High Court permitted those persons to fell trees. I am referring to Jammamalai. Not only that. Government on 5-5-1981 ordered lease of 3,500 acres of green forest land in Cauvery catchment area to Sri K.M. Ibrahim, K.P.C.C. (I) General Secretary for a period of 30 years for the alleged owner of a non existing Ply Wood Factory. Madikeri. This man is allowed to cut 3,500 cubic metres. The depredators are from their own party and all these things are going on more so in Coorg District with the assistance or without the assistance of the Forest Officers. Honest Forest Officers who did good work and did not allow forest being cut, were asked to go on leave so that these depredators would have easy time in cutting and felling of trees in forest area of Coorg. It was under these circumstances that Sri A.K. Subbatah, my learned friend Member of the Legislative Council and 19 others were compelled to file a Writ Petition in the High Court of Karnataka and obtain the order of an interim order for a period of 4 weeks that no tree shall be cut in the district of Madikeri. What efforts this Government have made

to protect cutting of trees in forest not to speaking of bringing more and more areas under afforestation. This is the performance to your credit.

Then, about Sandal Wood. Here I would like to mention that smuggling is going on unabated in Karnataka. The areas which grow more of sandalwood are in Coorg and in Mysore Districts. Although it is an offence to have certain quantity of billets of sandalwood it is no offence either in Tamil Nadu or Kerala. So, sandalwood cut in Karnataka is being transported with or without the knowledge of the Police Officers to the neighbouring States.

It is indicated by the number of sandalwood companies or factories that are coming up in Kerala and Tamilnadu, where not much of these trees are being grown. What have you done here? Poor vigilance by the police is one of the immediate consequences of smuggling of sandalwood. In 1980 Rs. 44 lakhs worth of sandalwood was seized; upto August 1981 Rs. 23 lakhs worth of sandalwood has been seized. How much more sandalwood has gone underground and gone out of the Karnataka State and what is its worth? God only knows it.

So far, elections have not been held to local bodies. From the month of December 1978 promises were made that elections would be held during December 1978, November 1979 and December 1980. The present Minister in charge of the Housing and Urban Development, to my question, made a promise on the floor of the House that elections would be held to Bangalore Municipal Corporation and other Corporations in the State, by the end of 1981. Sir, have these Ministers respect for their own words or have they become persons to devour their own words? Why do you make false promises? Why do you not honour your own words with a sense of impunity? It is not confined to Bangalore City Municipal Corporation only. Dubious attempts are made to instal nominated persons in the newly created corporations through ordinances. By June this year all the 14 M.L.Cs representing local authorities will have completed their terms of office and there will be only 41 or 42 Members in the Legislative Council. No effort has been made to hold elections to the Legislative Council because local authorities elections have not been held. What is your explanation? Then, elections also to co-operative societies have been postponed on the plea that a new law in respect of co-operative societies would be enacted. A Committee was constituted for this purpose and it gave the report also. Even after all these things, you have not been able to think in terms of holding elections. Similarly elections to market committees have also not been held; why? By virtue of an election you are enjoying the office which you are holding. Why do you not persuade yourselves

to hold elections to local authorities, corporations and other institutions which I mentioned just now. The reasons appear to be very clear, your performance during the last two years has endeared yourselves to the people so well that you are afraid of going to them for elections. You will simply be routed. You do not want elections because in the pre election year.....

SRI Y. RAMAKRISHNA.—We have gone to by elections.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Why don't you do it here also; what is the impediment? Andhra and Gujarat have gone for elections. Excuses have been put forward; they are all lame excuses and second thoughts. Why don't you hold elections? Gujarat and Andhra Pradesh Governments did not fall; they have conducted elections. Why are you afraid of going to the people? Perhaps, the only reason is that you want these elected posts to be filled up by your own party people and your own party minions so that they may have lush green political pastures to be graled. This appears to be your intention.

Now, I would like to speak a few words about stipendiary graduates. There are totally 14,047 stipendiary graduates, these unfortunate stipendiary graduates were assured of permanent Government service from 1-11-1981, by no less a person than the Hon'ble Chief Minister of Karnataka. Receptions were held; meetings were held on a gala scale, in the manner never heard of and never seen of by anybody, by a section of Government servants. And the Hon'ble Chief Minister had the unique experience of being weighed with coins. On all these occasions, the Hon'ble Chief Minister did not think it worthwhile to conceive the seriousness of the promise he was making; ultimately he recanted on it. These unfortunate stipendiary graduates/diploma holders were fleeced by middlemen in the matter of collection of monies for hosting these meeting holding these felicitations and other functions. These poor fellows must be feeling sorry for what they have done. According to Kannada Prabha, the Chief Minister said that all the stipendiary graduates would be made permanent before 1-11-1981. It is only the Chief Minister who can speak like this.

Now, I would come to the revised 20 point programme. What is this revised 20 point programme? I thought the 20 point programme is like Bible, Quoran or Bhagawad Githa. On some occasions I have read Bible and Quoran and for so many years I have been a student of Bhagawad Githa; but so far I have not come across the revised edition of these books. But, now we are having the revised edition of 20 point programme. The point I would like to ask the Government is, there has been so much of over-emphasis on the implementation of 20 point programme, but not much is heard of

about the implementation of 5 year plans. I should like to ask the Government whether the 20 point programme supercedes five year plans or vice-versa?

5 P.M.

The most miserable part of the performance of this Government has been the matter relating to bringing down the prices of essential commodities. It is the elementary duty of any Government to take upon itself the duty of feeding its people. I should say that this Government has miserably failed not only in not procuring the declared quantity of foodgrains but also in not maintaining good and efficient public distribution system. This is a very big matter and a very large issue. I should like to point out the main features of this aspect. Sir, procurement of foodgrains has not been according to the target. This has been admitted by the hon'ble Minister for Food & Civil Supplies Sri Manik Rao Patil. The Central Government has not kept up its commitment in supplying timely and periodical supply of foodgrains from the central quota. The Union Minister for Food has pleaded his inability to enhance the quota to Karnataka. Open market purchases were made by this Government from Andhra Pradesh at a very high price and the rice that was purchased from Andhra-Pradesh was sold at a higher price in Bangalore. On the top of it, I quote the answer of the Union Minister to a question put by Sri T. R. Shamanna, M.P. in Parliament. This is what he said,

“The Centre is aware that inferior quality of foodgrains have been supplied to fair price shops in Bangalore City and the Centre is also aware that supply of essential commodities through fair price shops in Bangalore was irregular.”

The food Minister has admitted that substandard rice was supplied to card holders in Bangalore City and that there has been disruption in the normal foodgrains supply to Karnataka. Who is responsible for this deplorable state of affairs? The Central Government have gone on repeatedly saying that the foodgrains production in this country has been of the order of 130 million tonnes, buffer stocks have been built up, that there is no worry for foodgrains at all. It is also admitted by the Union Minister that the Central Government has not been able to honour its commitment in supplying regularly food and other grains to Karnataka. One instance I would like to tell you. The Central Government committed itself to supply 25,000 tonnes per month to Karnataka but it was not able to supply even 10,000 tonnes. Are you at loggerheads with the Central Government? You belong to the same party. You claim that you have buffer stock. Then, why don't you supply the foodgrains in time? What is the

hitch? What is the misunderstanding that you have with the Central Government? Either you are unable to convince the Central Government or you are incompetent to manage foodfront and control the prices of foodgrains in our State.

About the supply of Oil, Sugar, Kerosene, the less said the better. It is on record that sugar has not been supplied to the card holders regularly. Oil has not been supplied to card holders regularly. You see the things in Bangalore City. All people of all ages standing in interminable queues for a bottle of kerosene or for a pint of edible oil. Sugar is also not supplied to the card holders. There is a design. It is not as if without any reason. You make these essential articles are not regularly supplied to card holders. All the way they will have to go to the market to purchase at higher prices. There seems to be an nexus between the Ruling Party and the hoarders and the black marketeers. The Governor in his previous speech and also in the present speech says that stringent measures would be taken against the black marketeers. What steps have been taken during the course of the year under review? How many black marketeers and how many hoarders have been nabbed under the National security Act? How many of them have been charge sheeted under the Essential Commodities Act? You have thrown the consumers to the hungry, rapacious jackals, namely, the hoarders and black marketeers. They are your main source of support. There is no other explanation. Then Sir, distribution system has completely failed. It is admitted by a spokesman of the Central Government and the State Government. You will see the manner in which the prices are rising in Bangalore City about which I have got figures. From the purport of the economic survey, it is seen that the prices of essential commodities have been continuously rising. I will pass on that information to my friend. Prices are continuously rising for the last one year under review, and there is no indication that the rising trend of prices would at any time abate. I should like to point out at this juncture that this is the harvest period. Even during the harvest period you are not able to bring down the prices of all essential commodities. It will be much worse by June, July. With the onset of monsoon you have completely failed in providing food and other essential commodities of daily use at reasonable prices. You have to answer for it.

(MR. SPEAKER in the Chair)

The hon. member Sri M. C. Basappa submitted that significant progress has been made in the matter of providing employment, farm labour and all that, Sir, there is no mention in the Governor's Address regarding the minimum wages for farm labourers. The wages of these farm labourers were fixed some time ago. They have

not been revised since then. These farm labourers are the unorganised and unfortunate sections of the society. The real value of their wages has very much gone down following the rise in prices of other goods and services and inflation. There is no mention about these unfortunate people in the Governor's Address.

Coming to the generation of additional employment, Sir, under the draft Sixth Five Year Plan, for the year 1982-83 it has been planned that as many as 1,80,886 persons should be provided with new employment. This is their plan. What is the backlog of unemployed persons? As on October 1980, the number of persons on the live register of different Employment Exchanges in Karnataka was 5,82,227. In addition to it there is an increase in subsequent years at the rate of 5%. Therefore, the total number of unemployed persons will be around six lakhs, who would be on the live register of Employment Exchanges. There are 2,76,523 post-matriculates. There is no mention whatsoever in the Governor's Address with regard to the plan for providing employment not only to the backlog but also to the fresh additions to the army of unemployed persons, not to speak of under-employed persons. This is their plan.

Further Sir, Sri M. C. Basappa was very happy about the Bonded Labourers. There were 62,699 bonded labourers, of them during the year 1981-82, only 4,951 have been rehabilitated. They say that 22,790 persons have been rehabilitated. I take it that they have been rehabilitated. There are still 40,000 bonded labourers who are waiting for rehabilitation according to the targeted programme of this Government. They are hopeful of releasing all the bonded labourers in the next 2 years. What are they to do for 2 years? Are they to go for begging? Are they to starve and die? This is the position. This is a staring example of the inability of the Government to provide employment to these unfortunate bonded labourers.

Sir, a tall claim has been made with regard to the implementation of Land Reforms. I do not deny the progress that has been made in the matter of implementation of land reforms, but I should like to draw the attention of the Government to the reviews of these Land Tribunals all over the State which appeared in the Indian Express and Deccan Herald and the reaction of the Government to this news. I would only like to point out two things here. The work of these Land Tribunals was hurried. There is a saying in law, 'Justice hurried is justice buried.' This has been the total effect of the performance of the Land Tribunals in hasty disposal of the cases. The Reviews also point out that Land Reforms have been completed on paper only. The land above the ceiling limit is still in the hands of large number of people. Some of them belong to the ruling party occupying very high positions. The Hon. Minister for

Revenue, Sri Mallikarjun Kharge, while reacting to newsmen about the reviews said—

“I do not deny the lapses, but by and large feasible decisions have been taken. There may be some cases of injustice.”

How many cases are pending in High Court? Sir, 69,000 Writ Petitions relating to these cases are pending in High Court. The High Court cannot give occupancy rights.

I now come to the law and order situation in the State. Never before in the History of Karnataka and old Mysore State, there was such a break-down of law and order under the very nose of the Government. Section 35 of the Karnataka Police Act has been continuously in force which has severely curtailed the rights of the workers, organized section of the workers and every section and every citizen of the State. There has been systematic suppression of trade union rights, particularly in the context of Central sector industrial workers. There have been larger and larger number of police firings, lathi charges, atrocities on harijan women and other weaker sections of the society. There has never been any decrease during the last one year. The Highway robberies and dacoities have occurred for the first time in the history of our State. Deaths in police lock-up have been increased during the last one year.

Then Sir, in the background of this, the Government has decided to purchase a fleet of cars worth Rs. 30 lakhs to be used exclusively by policemen escorting these peoples' Ministers. This decision is taken since several Ministers expressed an apprehension about their safety. What is the expenditure? The police escort consists of a Sub-Inspector of Police, 3 constables besides gunmen. The expenditure on 22 Ministers would not be less than Rs. One Crore. Are these Ministers elected from the people or appointed from Delhi? Why do they want protection with the help of police if they are peoples Minister? Who is going to provide protection to nearly 4 crores of Kannadigas in the State? It is most shameless act on the part of the Government in providing for themselves police protection.

Sir, regarding Government and police...

MR. SPEAKER.—You have taken one hour and ten minutes Please conclude.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—The present Government appears to think that the State Police should act as political wing of the Ruling party. When some Police officers refused to oblige, they have been asked to go on leave forcibly or they have been transferred or

they have been shunted out to far off places. This has had a bad effect and deleterious effect on the morale of the police.

The Governor referred to clean and efficient administration in the State about this year and last year. What is the record? I am not going into the details. There are charges of corruption against three Ministers of the present Government and one former Minister I refer to Sriyuths H.C. Srikanataiah, Y. Ramakrishna, K. Yenkatappa and the former Minister Sri C. M. Ibrahim. Their cases were referred to the C.B.I. in early 1977 or early 1978. Then they were referred to C.O.D. Do you want two years for the C.O.D. to give their reports in this matter Sir, about Sri Ibrahim's midnight flour mills license deal, it was promised on the floor of the House that a report would be submitted to this House, after an enquiry at the official level. But the report has not seen the light of the day. There have been allegations of corruption in the matter of implementation of Employment Affirmation Scheme in Anekal and other places and a report has been received by the Government about Sri Y. Ramakrishna. When Sri H.D. Devagowda and other Members raised this issue; Sri M. Veerappa Moily said that the C.O.D. report is not a detailed report and he would call for a detailed report from the C.O.D. and place it before the House. But it has not seen the light of the day. There have been charges of corruption against Sri K. Yenkatappa. But nothing has come out so far. When your own House is a den of corruption, how are you going to contain corruption in the State and in the Government This is the question to be asked now. There have been complaints of misuse of funds in the implementation of Employment Affirmation Scheme to the tune of Rs. 30 crores. There has been an official denial by the former Planning Secretary Dr. Nanjundappa All that he says is that there has been no misappropriation to the tune of Rs. 30 crores since the amount released is only Rs. 20 crore. That is all what he says. Then, in the case of Sri B B Chimmanakatti, in the context of allegations of misuse or misappropriation of Cement and Steel in the Upper Krishna Project, what has been done The C.O.D., has been asked to look into it. It is the general pattern. I will give you specific instance where Steel worth Several lakhs of Rupees has been diverted to private persons. What have you done Then, one lakh fifty thousand bags of Cement which have been taken delivery from the Cement Factory were not delivered to P.W.D. stores in the Upper Krishna Project. No prosecution till now; Only an enquiry from the C.O.D., has been ordered which is the time extending factor Why do you want C.O.D. enquiry in this prima facie case of taking delivery of one lakh fifty thousand bags of Cement from the factory not having been delivered to the P.W.D. stores Lastly about corruption,

Sri R. Gundu Rao was the Manager of the Madikeri Town Co-operative Central Bank in the year 1957-58. There were cases of misappropriation and falsification of accounts, irregular handling of records. Criminal cases were filed and also arbitration case was filed for recovery of Rs. 21,175. The criminal cases were terminated by an order of the High Court and I am not going into that. The Bank filed an arbitration case for recovery of Rs. 21,175. The annual reports of the Bank indicated every year that the amount is misappropriated and is due from Sri R. Gundu Rao. According to my information, this amount still has not been taken back. For completion of the arbitration proceedings, the records have been made unavailable to the authorities. Sri R. Gundu Rao, on more than one occasion has claimed that he has done wonderful work in launching the file clearance drive. What has happened to this file? What has happened to the liability of the Chief Minister as the then Manager of the Madikeri Town Cooperative Central Bank? These are the highlights of the characteristic features of the corrupt nature of this Government. How are you going to control corruption in the Government, not to speak of controlling corruption in the society? It was in this context, Sri R. Gundu Rao did not live up to the expectations, the promise he has made on the assumption of the office in January 1980. Everywhere his administration was sagging. He was not able to keep up the image of the Party. It was in this context, he switched on to the idea of holding Cabinet meetings outside the capital. From these places what was sought to be done? Adumbration of schemes and plans involving several crores of Rupees; These schemes and plans were announced with utter disregard to the financial discipline of the State. Have you any idea of implementing them? What is the amount that has been spent on the paraphernalia of the Chief Minister and other Ministers who are on the touring circus? This is one aspect. You have destroyed or in the near process of destroying the financial discipline in the State. You have slapped the Legislature on its face in announcing these schemes without getting prior sanction and approval of this House. How are you going to spend money without the sanction of the Legislature? It only means that you do not want to put those schemes into action. This is one aspect.

5-30 P. M.

The Government order dated 21-10-1980 mentions measures of economy but in actual practice it is quite contrary. How do you reconcile the dichotomy? The Government seems to be not serious of what it is doing. The Prime Minister who visited our State and having had an occasion for a review of the working of the State Government's performance has given a clean chit. It is natural to

expect. You could not have expected anything other than this from the Prime Minister of the Country whose nominee is Sri Gundu Rao. How is it possible for a person to have an insight into the working of this Government within a matter of ninety minutes? "You scratch my back and I scratch your back" this appears to be the truth. I presume the good certificate issued by the Hon. Prime Minister is a parting kick.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಬಂದರಲ್ಲ ಆದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯ್ಡು.—ಜನತಾ ರೂಲ್‌ಗೆ ಕಂಪೇರ್‌ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರೋ ಹೇಗೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Comparison is made only between the non-Congress (I) Governments and the Congress-I Governments. A few days ago she paid compliments to Sri V. P. Singh and Sri A. R. Antulay. We know the fate of Antule. Therefore, I do not attach any meaning to it. It is a meaningless compliment. It should not be taken seriously. What is the real certificate, Sir? It is that in implementation of irrigation schemes and power projects there has been a delay of 10 years. At least for two years this Government has been in office. Therefore this Government must hold itself responsible. This is the real certificate.

Then, there is a very expressive slogan for this year. "Shrama Eva Jayathe". It has been all through these years 'Shrama' only for people and no 'Jaya' for them. But it appears this statement is not an absolute statement. It is very much true in the case of Sri R. Gundu Rao that "A-shrama Eva Jayathe". Without any effort of his part he has been lucky enough to be the Chief Minister of the State. To this extent "Ashrama Eva Jayathe" is true.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮೊದಲು ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ, ಸತ್ಯ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—And then Sri R. Gundu Rao has the unique distinction of being the most expensive Chief Minister the State has ever had. If he is not anything, he is the most expensive Chief Minister.

Lastly at best the present Government is a Government of peddlers according to the revised 20 point programme and at worst it is a non-performance Government of incompetent and irresponsible Ministers. I, therefore, oppose the motion of thanks to the Governor's Address. Thank you.

† SRI K. BHASKAR NAIDU (Bellary).—Mr. Speaker Sir, I welcome the Address presented by His Excellency the Governor of Karnataka in the Silver Jubilee year. The Governor has really pinpointed the good works that have been done by this Government.

This morning, the hon. Minister for Public Works was telling about the paucity of funds for taking up very important roads. Sir, good roads are very essential for the Country. It is something like our nervous system which has to carry good blood. Telling about paucity of funds when we do not have good roads may not be a very good excuse. But I am sure, the hon. Minister for Finance Sri Moily can earmark sufficient money for the benefit of roads which is the vital point in our life and for the improvement of our State. The Finance Minister is trying to do so many good works like the Resurrection of Hampi. I will talk about it later. But roads are also really essential. Why I am saying this is because most of the countries have been earning dollars, which we particularly lack, through Tourism. Tourism is a thing that has been taken very rightly in this Country. Building a five-star or two-star hotel here land there is not the Tourism that we can think of. I have been harping on this subject because millions and millions of pounds are spent in other Countries. In Karnataka we have the glory of the past. A foreigner coming here is ready to pay money but what are we going to give him? We are not maintaining good hotels. The first thing asked to a foreigner is "Sir, do you want anybody?" The poor foreigner is so disturbed that he cannot think. You can go round the world. Look at the small country, Switzerland. How much dollars it earns? Fortunately, the Tourism portfolio is with Mr. Moily. In Karnataka, there are lot of places for tourists like the old Halebid, Belur, Hampi and Golgumbaz of Bijapur. A foreign tourist has got to visit a lot of places in India from Kashmir to Cape Comorin but what is the transport we have for him? KSRTC, The least said the better. The Minister himself openly has said that it would be difficult to improve even his grandfather were to be there. So, I do not want to talk about KSRTC buses. But the country has to improve its air services. Now-a-days, too many accidents occur in our country which is abnormal. I think there will be no place in the heaven or the hell which I think must be overcrowded. This I saw in a newspaper cartoon. What is most important is the safety in our journeys and then quick transport. If a foreign tourist were to come to India and want to go to Belur what he has to do is to hire a taxi or if he goes by bus it will carry him for 30 to 40 miles and it will be lead. He has to get down some where on the roadside and immediately the night comes. This is what is happening to tourists. That is why, I would like to suggest to have smaller buses exclusively to transport tourists paying in dollars. So, I would suggest to Sri Moily to go all out to take some loans from foreign banks and provide seats to tourists paying dollars. We can really earn lakhs and lakhs of dollars.

Then Sir about Hotel. I had an occasion to go with a Minister to a tourist Hotel. In India and that too in Karnataka it costs Rs. 75 for a meal consisting of a soup and two side dishes with some pudding and something like that. All tourists coming to India are not rich. So, the trouble when the westerner comes to India is that we forget to show him how is our way of life and what is our culture. We also forget him to show what are all the things to buy. We are only presenting some sort of dance or giving some western food of which he is bored in his own country. They can produce much better cultural programme than we do. When I am talking of cultural programme, I am reminded of the Mysore Dasara. What a glorious thing it was! Sri Veerappa Moily inaugurated that music programme by policemen from our District.

MR. SPEAKER.—You can continue tomorrow. Now the House stands adjourned to meet at one p.m. tomorrow.

The House adjourned at Forty Five Minutes past Five of the Clock to meet again at one of the Clock on Tuesday the 2nd February 1982.